

Eduskunnan valtiovarainvaliokunta maatalousjaosto

Hallituksen talousarvioesitys vuodelle 2011, metsätalous

Metsätalouden kehittämiskeskus Tapio kiittää lausuntopyynnöstä ja esittää lausuntoon seuraavaa.

Yleistä Hallituksen talousarvioesityksen yleiset perustelut tämän hetkisestä tilanteesta metsätaloudessa ja -teollisuudessa ovat käsityksemme mukaan oikeat ja tarkistetun KMO 2015 mukaiset. Talouden elpyminen on käynnistynyt v. 2010, mutta hakkuumäärät eivät nouse vielä ensi vuonna lähellekään KMO 2015 tavoitetasoa 65-70 milj. m³. Poikkeuksena ovat nuorten metsien energiapuun hakkuut, jotka ovat lisääntyneet edelleen voimakkaasti.

Tässä suhdannevaiheessa on tärkeää panostaa voimakkaasti metsien hoitoon ja samalla ylläpitää metsäalan työllisyyttä ja lisätä uusiutuvan puuenergian korjuuta.

Puuntuotannon kestävyys turvaaminen (mom. 30.60.44)

Metsäneuvoston 14.9.2010 hyväksymässä kansallisessa metsäohjelmassa (KMO) on määritelty kemera-tuen tarpeeksi metsien hoitoon ja perusparannukseen n. 70 milj. €/v. ja puun energiakäyttöön 13 milj. €, yhteensä 83 milj. € vuodeksi 2011.

Kestävän metsätalouden rahoituslain mukaisten varojen määrä kasvaa esityksen mukaan noin 1,35 milj. €:lla vajaaseen 72,8 milj. €:n. Lisäksi pienpuun energiatukeen on esitetty 13 milj. €:n lisäpanosta ensi vuodelle osana uusiutuvan energian velvoitepakettia. Budjettiesitykseen viime mainittu summa ei kuitenkaan ehtinyt, kun tukeen oikeuttavaa lakia ei vielä ole säädetty. Suunta on oikea, mutta kuitenkin täysin riittämätön johtuen laajojen 2008-2009 myyrätuhojen (n. 20 000 ha) uudelleen metsitystarpeesta, kesän 2010 myrskytuhojen metsitystarpeista (n. 10 000 ha ja noin neljä miljoonaa euroa) ja aiemmin tälle vuodelle siirtyneistä maksatuksista n. 19 miljoonaa euroa. Tilannetta ei helpota edes se, että VM on esittänyt hyväksyttäväksi v. 2010 IV lisätalousarvioon tälle momentille määrärahoja ja myöntämisvaltuutta 2 milj. euroa myrskytuhojen metsityksiä varten.

Syyskuun loppuun mennessä kemera-varoista oli käytetty yhteensä 59,4 miljoonaa euroa, mikä on jo 82 % myönnettyistä varoista. Varojen loppumiselle ei voi antaa yhtä aikarajaa, sillä varat loppuvat eri työlajeissa ja eri metsäkeskuksissa eri aikoina. Pahin tilanne on nk. energiapuun korjuutuessa, joka loppui useimmissa metsäkeskuksissa jo kesän aikana. Metsäkeskukset arvioivat kemera-varojen kokonaistarpeen olevan kuluvana vuonna 103,9 milj. €. Lisätarve on n.36 milj. €, josta energiapuun ja nuoren metsän hoidon tuen osuus on 20 milj. €.

Nykyisenkaltainen tilanne, jossa iso osa kemera-tuista siirtyy maksettavaksi seuraavalle vuodelle, sitoo toimintaan kohtuuttomasti metsäalan toimijoiden ja yrittäjien omaa pääomaa. Kemera-varojen puute hidastaa metsäpalvelumarkkinoiden uudistamista ja kehittymistä.

Energiapuutukien loppuminen on omiaan vaikeuttamaan maamme uusiutuvan energian tavoitteiden saavuttamista; myös metsäteiden rakentamiseen osoitettu kemera-tuki edistää bioenergian käytön lisäämistä. Ei voida myöskään väheksyä kemera-tukien positiivista vaikutusta maaseudun muutenkin vaikeaan työllisyystilanteeseen.

Kemera-varoilla tapahtuva työllistäminen on valtiontalouden kannalta edullista, sillä hankkeissa on mukana merkittävästi metsänomistajien omaa rahoitusta.

Tapio esittää, että kuluvan vuoden lisätalousarvioon momentille 30.60.44 lisätään 36 milj. € tai samalla summalla lisätään vuoden 2011 määrärahaa.

Metsäluonnonhoidon edistäminen (mom. 30.60.45)

Varoja on metsäkeskuksille osoitettu vuodelle 2010 9,8 milj. €, syyskuun loppuun oli käytetty varoja 6,4 milj. euroa eli kaksi kolmasosaa.

Metsäkeskukset arvioivat kuluvan vuoden kokonaistarpeen olevan 12,3 milj. €. Etelä-Suomen metsien monimuotoisuusohjelma Metson toteutumisen suurin pullonkaula ei ole sopivien kohteiden puute tai metsänomistajien suojeluhalu vaan valtion rahoituksen niukkuus. Nykyisellä rahoituksella Metso-ohjelma uhkaa jäädä torsoksi.

Metsäluonnonhoidon edistämisen määräraha vuodelle 2011 kasvaa vain miljoonalla €:lla 11,3 milj. euroon. Tarkistetun KMO 2015 tavoitteen mukaisesti vuotuinen tarve on n. 21 miljoonaa euroa/v. Nyt myönnetty lisäys käytetään lähinnä aiemmin yli 10 vuotta sitten solmittujen 30 vuotisten ympäristötukisopimusten toisen erän maksamiseen.

Tapio esittää, että luonnonhoitomomentin 30.60.45 määräraha on 12, 5 miljoonan euroa.

Valtionapu metsätalouden edistämisorganisaatioille (mom. 30.60.42)

Valtionapu metsätalouden edistämisorganisaatioille, metsäkeskuksille ja Tapiolle vähenee 0,5 milj. €:lla, vuoteen 2010 nähden eli prosentilla. Määrärahan käyttö henkilökustannuksiin vähenee valtion tuottavuusohjelman tavoitteiden mukaisesti siten, että valtionaputehtävissä olevan henkilöstön ja edistämistyön määrä pienenee 39 henkilötyövuodella eli noin 5 %. Vuosina 2010 ja 2011 valtionapuhenkilöstö vähenee yhteensä 50 henkilöllä eli 8 %. Lisäksi ensivuoden määrärahaan sisältyvästä määrärahasta noin 2 milj. € käytetään kokonaan tuottavuutta ja asiakaspalvelua parantavaan sähköisen asioinnin kehittämishankkeeseen.

Kun otetaan huomioon Metsäntutkimuslaitokselle toimintamenoihin tuleva 2,4 milj. €:n vähennys ja Metsähallituksen luontopalveluiden n. 3 milj. €:n vähennys, valtion rahoituksen piiriin kohdistuva henkilöstövähennys metsäalalla on ensi vuonna kaikkiaan 160 henkilötyövuotta. Irtisanomisiltakaan ei voida välttyä.

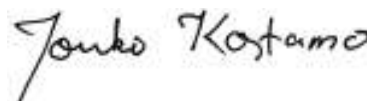
Metsätalouden edistämisorganisaatioita ollaan ensi vuonna uudistamassa mittavasti ilman, että uudistamiseen osoitetaan lisärahoitusta, pikemminkin päinvastoin vähennystä on 0,5 milj. € vuoteen 2010.

Tapio esittää, että organisaatiouudistuksen aiheuttamiin lisäkustannuksiin varaudutaan 0,5 milj. €:n lisärahoituksella sekä v. 2011 että 2012.

TAPIO

Ritva Toivonen
johtaja

Jouko Kostamo
tulosalueen päällikkö